

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Херсонський гідрометеорологічний фаховий коледж
Одеського державного екологічного університету»

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. директора ВСП «ХГМФК ОДЕКУ»

С.Г. Кіріяк

«13» _____ 2021р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

(СУОП)

ВІДОКРЕМЛЕНОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ

«ХЕРСОНСЬКИЙ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Педагогічної ради

ВСП «ХГМФК ОДЕКУ»

протокол №__ від «__» ____ 2021р.

Голова Педагогічної ради _____

/С.Г.Кіріяк/

Херсон - 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Організація роботи з охорони праці в навчальному закладі – це підготовка, прийняття та реалізація рішень щодо втілення організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на створення безпечних умов праці, навчання, збереження здоров'я та працездатності працівників, здобувачів освіти в освітній діяльності

1.2. Дане Положення розроблене відповідно до статі 13 Закону України «Про охорону праці», статті 26 Закону України «Про освіту», Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.01р. № 563 (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 20.11.2006 р. № 782) інших нормативно-правових актів з охорони праці. Система управління охороною праці (далі СУОП) описує загальну структуру системи, основні цілі й завдання на виконання вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, які сприяють запобіганню нещасним випадкам й професійним захворюванням.

1.3. Положення визначає єдину систему організації роботи з охорони праці в Херсонському гідрометеорологічному фаховому коледжі Одеського державного екологічного університету. Організація роботи з охорони праці за її загальний стан покладається персонально на керівника навчального закладу.

Відповідальність керівництва витікає із законодавства України про охорону праці і загальних завдань, які повинні розв'язуватися керівництвом у сфері охорони праці.

Повна відповідальність керівництва за охорону життя і здоров'я працюючих у закладах освіти законодавчо окреслена Законом України «Про освіту», «Про охорону праці» та Положенням про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 1 серпня 2001 року № 563 (зі змінами і доповненнями наказ МОН України від 20.11.2006 року №782).

1.4. Організація роботи з охорони праці здійснюється на всіх рівнях в усіх структурних підрозділах закладу.

1.5. Вимоги цього Положення є обов'язковими для всіх працівників закладу освіти.

1.6. Фаховий коледж у своїй діяльності керується чинним законодавством, нормативно-правовими актами з охорони праці, цим Положенням.

1.7. Система управління з охорони праці далі (СУОП)

Система управління роботи з охорони праці: сукупність основних видів організаційно-управлінської та науково-методичної діяльності з профілактики травматизму, які перебувають у постійній взаємодії між собою та зовнішніми об'єктами і служать для виявлення та реалізації оптимальних

умов, факторів, складу тощо, які забезпечують якісне вирішення завдань безпеки праці становлять систему роботи з охорони праці, яка складається з чотирьох компонентів: **планування, навчання, контроль, аналіз;**

- планування.

Планування роботи з охорони праці здійснюється на рік, рідше на квартал чи місяць (поточні плани). За основу планування беруться законні та підзаконні нормативні акти, нормативні документи внутрішньої чинності (накази, колективні договори та угоди тощо), а також кошториси, інші фінансові документи, якими передбачено виділення коштів на реалізацію заходів з охорони праці.

План роботи з охорони праці розробляється окремо або як розділ річного плану роботи навчального закладу окремим розділом «Охорона праці».

- навчання і перевірка знань з питань охорони праці та система інструктажів

Навчання та перевірка знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників учасники навчально-виховного процесу проводяться відповідно до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, (раз в три роки) затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 р. №15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511 та Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в навчальних закладах.

Інструктажі з питань охорони праці проводяться відповідно до Типового положення (вступні, первинні, повторні, цільові).

Інструктажі з питань безпеки життєдіяльності, які містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо, проводяться з учасниками навчально-виховного процесу відповідно до Положення про навчання, перевірку знань з питань ОП.

- контроль за станом умов з охорони праці.

Контроль за станом умов з охорони праці в гідрометеорологічному фаховому коледжі спрямований на досягнення таких цілей:

- виявлення і усунення недоліків, пов'язаних з використанням технічних засобів, інвентарю, оснащення, інструментів, матеріалів, засобів колективного та індивідуального захисту;

- координація діяльності структурних підрозділів щодо охорони праці;

- управління ризиками, тобто факторами, які істотно впливають на підвищення рівня травматизму та розроблення заходів щодо їх усунення.

Внутрішній безперервний контроль за станом охорони праці здійснюється:

- керівником закладу;

- службою охорони праці;

- відповідальними особами;

- керівниками структурних підрозділів.

Види контролю:

- оперативний адміністративно-громадський контроль,
- тижні охорони праці,
- епізодичний контроль стан виконання наказів, проведення розслідувань нещасних випадків, перевірка стану умов праці в структурних підрозділах, стан пожежної безпеки, виробничої санітарії, техніки безпеки;
- зовнішній контроль, який здійснюється органами державного нагляду.

Особа, що здійснює контроль, має право: вимагати відсторонення від роботи осіб, які не пройшли медичного огляду, навчання, інструктажу, перевірки знань з охорони праці і не мають допуску до відповідних робіт або не виконують нормативів з охорони праці.

2. ОBOB'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОСАДОВИХ ОСІБ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

2.1. Директор:

- відповідає за створення безпечних умов праці начально-виховного процесу згідно з чинним законодавством, міжгалузевими і галузевими нормативними, документами з охорони праці, безпеки життєдіяльності, цим Положенням;

- не дозволяє проведення навчально-виховного процесу за наявності шкідливих та небезпечних умов для здоров'я учасників навчально-виховного процесу;

- відповідно до Типового положення про службу з охорони праці створює в коледжі службу з охорони праці, яка безпосередньо підпорядковуються йому;

- призначає наказом осіб, відповідальних за стан охорони праці в структурних підрозділах і по галузям;

- складає та затверджує посадової інструкції керівників підрозділів, згідно зі ст.159 Кодексу про працю (КЗпП) України та ст.18 Закону України «Про охорону праці».

Всі вимоги до працівника, які він повинен виконувати, визначаються посадовою інструкцією. Такі інструкції розробляються на кожного працівника з обов'язковим дотриманням встановленої Міністерством праці та соціальної політики України форми.

Посадові інструкції складаються на основі кваліфікаційних характеристик відповідних професій для працівників усіх посад, зазначених у штатному розписі.

Згідно із Загальним положенням Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (ДКХПП), який затверджений наказом Міністерства праці та соціальної політики України №336 від 29 грудня

2004 р., посадова інструкція складається з шести розділів:

Загальні положення.

Завдання та обов'язки.

Права.

Відповідальність.

Повинен знати.

Підпорядкування.

- щорічно укладає колективний договір, що містить розділ з охорони праці, забезпечує його виконання;

- забезпечує виконання законодавчих, нормативних актів, наказів, рішень, розпоряджень, інструктивних матеріалів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності Міністерства освіти і науки України, місцевих органів управління освітою, виконання заходів з охорони праці колективного договору приписів органів державного нагляду за охороною праці, пропозицій профспілкового комітету;

- сприяє та бере участь у проведенні адміністративно-громадського контролю з питань охорони праці;

- здійснює контроль за підготовкою щодо створення здорових і безпечних умов праці;

- забезпечує навчання та перевірку знань з питань охорони праці (безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, цивільного захисту, техніки безпеки) учасників навчального процесу згідно Положення про навчання та відповідно до чинного законодавства, очолює комісію;

- забезпечує виконання організаційно-технічних заходів упровадження державної системи стандартів безпеки праці, проведення атестації робочих місць за умовами праці;

- здійснює постійний зв'язок з державними органами та громадськими організаціями щодо запобігання травматизму серед учасників навчально-виховного процесу;

- повідомляє Міністерству освіти і науки України протягом доби про кожний груповий нещасний випадок або випадок із смертельним наслідком, що трапився зі здобувачем освіти та працівником під час навчально-виховного процесу, в коледжі та у побуті;

- організовує розслідування нещасних випадків з учасниками навчально-виховного процесу, затверджує акт про нещасний випадок під час навчально-виховного процесу відповідно до чинних документів, проводить аналіз причин та розробляє заходи щодо попередження травматизму.

2.2. Заступник директора з навчально-виховної роботи:

- організовує і контролює виконання керівниками структурних підрозділів заходів щодо створення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу;

- забезпечує впровадження відповідних вимог державних і галузевих нормативних документів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у навчально-виховний процес;

- здійснює контроль за безпекою навчального обладнання, приладів, хімічних реактивів, навчально-наочних посібників тощо, що використовуються під час педагогічного процесу;

- бере участь у підготовці об'єднань здобувачів освіти щодо створення здорових і безпечних умов праці та відпочинку в місцях їх дислокації;
- один раз на три роки приймає участь в організації навчання і перевірку знань працівників закладу освіти з охорони праці (безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, техніки безпеки, цивільного захисту) входить до складу комісії, згідно Положення про навчання та перевірку знань;
- контролює проведення інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, згідно Положення про інструктажі.
- бере участь в організації та проведенні адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;
- приймає участь в розслідування нещасних випадків з учасниками навчально-виховного процесу (здобувачів освіти), аналізує їх обставини.
- забезпечує впровадження відповідних вимог державних і галузевих нормативних документів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у навчально-виховний процес;
- бере участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;
- контролює дотримання працівниками посадових інструкцій у частині забезпечення охорони праці, безпеки життєдіяльності.

2.3. Інженер з охорони праці:

- бере участь у створенні безпечних умов навчально-виховного процесу у закладі освіти, в організації й координуванні роботи з охорони праці, забезпеченні функціонування системи управління охороною праці;
- планує роботу з охорони праці;
- бере участь у складанні розділу «Охорона праці» колективного договору, у розслідуванні випадків виробничого травматизму, професійних захворювань;
- приймає участь в перевірках технічного стану навчального обладнання, плавзасобів і технічного інвентарю що є на балансі коледжу;
- здійснює контроль за своєчасною перевіркою опалювального котла та системи в цілому;
- контролює виконання приписів органів державного нагляду, міжвідомчого і відомчого контролю за виконанням діючих норм і стандартів з ОП;
- організовує проведення заняття з охорони праці, бере участь в комісії по перевірці знань з охорони праці;
- забезпечує розроблення виконання і перегляд інструкцій з охорони праці, та бере участь у розробці відповідних розділів, пов'язаних із питаннями охорони праці, посадових інструкцій працівників закладу;
- приймає участь в розслідуванні випадків виробничого травматизму, вивчає їх причини, аналізує ефективність заходів по їх запобіганню;
- складає звітність в терміни і по формах встановленим згідно існуючого законодавства;

- перевіряє стан безпеки, гігієни праці і виробничого середовища, видає обов'язкові для виконання приписи;
  - контролює стан охорони праці в підрозділах, на базах практик метеорологічній навчальній станції та гідрологічній навчальній станції;
  - перевіряє наявність інструкцій з ОП і своєчасне проведення інструктажів в лабораторіях, кабінетах і базах практик;
  - проводить роботу з атестації робочих місць за шкідливими умовами праці;
  - вивчає умови праці на робочих місцях, навчальних аудиторіях, базах практики;
  - бере участь у проведенні перевірок, обстежень технічного стану будівель та споруд, які створюють загрозу життю і здоров'ю учасників навчально-виховного процесу або можуть призвести до аварій;
  - організовує і проводить інструктажі, навчання і перевірку знань працівників учасників навчально-виховного процесу з охорони праці, безпеки життєдіяльності, в тому числі вступні інструктажі з охорони праці з усіма, кого приймають на роботу;
  - складає перелік професій і посад, відповідно до яких працівники мають право на додаткові виплати;
  - здійснює контроль за придбанням та зберіганнями, миючих та дез. засобів;
  - вносить директору пропозиції про притягнення до відповідальності працівників, що порушують вимоги охорони праці;
  - поповнює та оновлює документацію з охорони праці, безпеки життєдіяльності, новими законами, постановами, положеннями, наказами та інш.
- 2.4. Завідувач кабінетом, лабораторією, навчальною майстернею:**
- несе безпосередньо відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентарю тощо;
  - не допускає до проведення навчальних занять або робіт учасників навчально-виховного процесу без передбаченого спецодягу та інших засобів індивідуального захисту;
  - відповідно до Положення Держнаглядохоронпраці від 29.10.1996 р. № 170, зареєстрованим у Мін'юсті 18.11.1996 р. за № 667/1692 розробляє і переглядає (один раз на 5 років) інструкції з охорони праці під час проведення занять в кабінетах, лабораторіях, навчальній майстерні, тренажерній та спортивній залах;
  - дає дозвіл на використання обладнання, що встановлене в лабораторіях, навчальних кабінетах, баз практик;
  - контролює дотримання здорових і безпечних умов проведення виробничої практики здобувачів освіти, не дозволяє виконання робіт, що не передбачені умовами договору;
  - проводить інструктажі з охорони праці під час навчального і навчально-виробничого процесу;

- проводить інструктажі з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти з обов'язковою реєстрацією в журналі встановленого зразка (первинний, повторний, позаплановий, цільовий);

- бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці колективного договору;

- терміново повідомляє керівника про кожний нещасний випадок, що трапився з учасником навчально-виховного процесу, організує при потребі надання потерпілому першої долікарської допомоги, бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку.

2.5. Викладач, класний керівник:

- несе відповідальність за збереження життя і здоров'я здобувачів освіти під час навчально-виховного процесу;

- забезпечує проведення навчально-виховного процесу відповідно до чинних законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності;

- організовує вивчення здобувачами освіти правил і норм з охорони праці, безпеки життєдіяльності;

- проводить інструктажі зі здобувачами освіти з охорони праці під час проведення навчальної, технологічної, виробничої практики відповідно до Типового положення з охорони праці:

- первинний, повторний, позаплановий, цільовий інструктажі - з реєстрацією в спеціальному журналі ;

- інструктажі перед початком заняття нової теми, лабораторної, практичної роботи тощо з реєстрацією в спеціальному журналі ;

- здійснює контроль за виконанням здобувачами освіти правил (інструкцій) з безпеки життєдіяльності;

- проводить профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед здобувачів освіти під час навчально-виховного процесу;

- проводить профілактичну роботу серед здобувачів освіти щодо вимог особистої безпеки у побуті (дії у надзвичайних ситуаціях, дорожній рух, участь у масових заходах, перебування в громадських місцях, об'єктах мережі торгівлі);

- терміново повідомляє керівника про кожний нещасний випадок, що трапився з здобувачем освіти, організовує надання першої допомоги, викликає медичну допомогу.

2.6. Соціальний педагог:

- вживає необхідних заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов, виконання санітарно-гігієнічних норм і вимог з охорони праці, безпеки життєдіяльності під час проведення позаурочних і заходів за межами коледжу;

- контролює і надає методичну допомогу керівникам гуртків, спортивних секцій, походів, екскурсій, громадських робіт тощо з питань створення безпечних і нешкідливих умов праці і відпочинку здобувачів освіти, запобігання травматизму;

- проводить інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності з класними керівниками, викладачами та іншими особами, залученими до організації позакласної роботи;

- організовує профілактичну роботу серед здобувачів освіти з охорони праці, безпеки життєдіяльності під час навчально-виховного процесу;

- повідомляє керівника про нещасні випадки, що сталися з учасниками навчально-виховного процесу під час проведення позакласних заходів, організовує надання першої допомоги потерпілим, бере участь у розслідуванні.

2.7. Керівник з фізичного виховання :

- контролює справність тренажерного обладнання, приладів, інструментів, спортивного інвентарю тощо;

- проводить інструктажі з охорони праці та з безпеки життєдіяльності зі здобувачами освіти;

- терміново повідомляє керівника про кожний нещасний випадок, що стався зі здобувачем освіти під час позакласної діяльності;

- веде профілактичну роботу з охорони праці, безпеки життєдіяльності серед здобувачів освіти.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПІД ЧАС АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОЛЕДЖІ

3.1. Заступник директора з АГР:

- забезпечує експлуатацію і догляд будівель, споруд і територій відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці;

- забезпечує дотримання вимог правил охорони праці під час експлуатації виробничого, енергетичного, обладнання, водогрійних котлів;

- відповідно до чинних нормативно-правових актів забезпечує дотримання норм переміщення вантажів, санітарно-гігієнічного стану побутових і допоміжних приміщень, територій;

- забезпечує навчальні приміщення, лабораторії, кабінети, господарську частину, підрозділи закладу освіти обладнанням та пожежним інвентарем (вогнегасники, відра тощо) відповідно до вимог Положення з пожежної безпеки, правил і норм з охорони праці;

- забезпечує працівників засобами індивідуального захисту та миючими і дез. засобами;

- відповідно до чинних нормативно-правових актів організовує проведення щорічних замірів опору ізоляції електроустановок та електропроводки, заземлювальних пристроїв, періодичні випробування і огляди водогрійних котлів, що працюють під тиском;

- проводить інструктажі з працівниками, та працівниками що обслуговують котел на твердому паливі;

- організовує безпечне зберігання твердого палива, сировини, матеріалів відповідно до правил і норм з охорони праці;

– відповідно до ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.01.1998 р. №9, зареєстрованого в Мін'юсті України 07.04.1998 р. за №226/2666, розробляє і періодично переглядає інструкції з охорони праці;

- бере участь у проведенні адміністративно-громадського контролю;
- бере участь у розробленні розділу з охорони праці колективного договору;
- забороняє експлуатацію устаткування, виконання робіт, якщо це загрожує здоров'ю працівників та може привести до аварії або нещасного випадку;
- усуває від роботи осіб, які грубо порушують правила техніки безпеки;
- приймає участь в перевірках технічного стану навчального обладнання, плавзасобів і технічного інвентарю що є на балансі коледжу;
- здійснює контроль за справністю опалювального котла та опалювальної системи в цілому;
- бере участь у проведенні перевірок, обстежень технічного стану будівель та споруд, які створюють загрозу життю і здоров'ю учасників навчально-виховного процесу ;
- терміново повідомляє керівника про нещасні випадки, що сталися з працівниками адміністративно-господарських підрозділів, організовує надання першої допомоги потерпілим.
- бере участь у постійно діючій технічній комісії закладу освіти з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих об'єктів виробничого призначення;

3.2. Інженер з контролю та обслуговування будівель і споруд коледжу:

- забезпечує експлуатацію і утримання споруд, виробничих приміщень, обладнання, механізмів, каналізаційних мереж, систем вентиляції відповідно до правил і норм з охорони праці;
- виявляє причини аварій з механізмами, спорудами, виробничими приміщеннями, веде облік та аналіз аварій, розробляє і здійснює заходи щодо запобігання їм;
- організовує проведення планово-запобіжних ремонтів, профілактичні випробування обладнання, механізмів, посудин і апаратів, що працюють під тиском, заміри опору ізоляції електроустановок, електропроводки, заземлювальних пристроїв;
- забезпечує нешкідливі та безпечні умови праці під час монтажних, демонтажних і ремонтних робіт, обладнання робочих місць необхідним допоміжним спорядженням і огорожами, знаками безпеки, оформлення працівникам наряду-допуску на виконання робіт з підвищеною небезпекою;
- бере участь у постійно діючій технічній комісії закладу освіти з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих об'єктів виробничого призначення;

- розробляє інструкції з охорони праці під час експлуатації механізмів, приладів, виконання конкретних робіт;
- бере участь у розробленні розділу з охорони праці колективного договору;
- бере участь спільно з профспілковим комітетом у адміністративно-громадському контролі стану охорони праці;
- терміново повідомляє керівника та відповідальних осіб закладу про нещасний випадок, що стався з працівником господарського підрозділу.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ

Якщо працівник закладу освіти не виконує або виконує неналежним чином правила і норми з охорони праці, він несе відповідальність відповідно до чинного законодавства.

Стаття 44 Закону України «Про охорону праці» передбачає відповідальність за порушення вимог щодо охорони праці.

За порушення законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці, створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці, а також представників профспілок, їх організацій та об'єднань винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом. КЗпП України ст..147.

Види відповідальності

Дисциплінарна: КЗпП України (ст.147) встановлено такі види дисциплінарного стягнення: догана, звільнення з роботи. Наказом по закладу освіти працівники зобов'язуються дотримуватися правил техніки безпеки, організовувати, виконувати різні роботи з охорони праці

Адміністративна: встановлюється за порушення, які не носять кримінального характеру. В даному випадку на винних працівників накладається штраф. Право штрафувати мають органи Державного нагляду за охороною праці (державний інспектор).

Кримінальна: якщо невиконання вимог охорони праці може потягти за собою нещасні випадки або інші тяжкі наслідки, які вже сталися з вини посадової особи, прокуратура може порушити питання про відкриття кримінальної справи. Кримінальна відповідальність настає згідно з Кримінальним кодексом України.

Матеріальна: до цього виду відповідальності притягаються особи, з вини яких у результаті порушення вимог з охорони праці закладу нанесені матеріальні збитки.